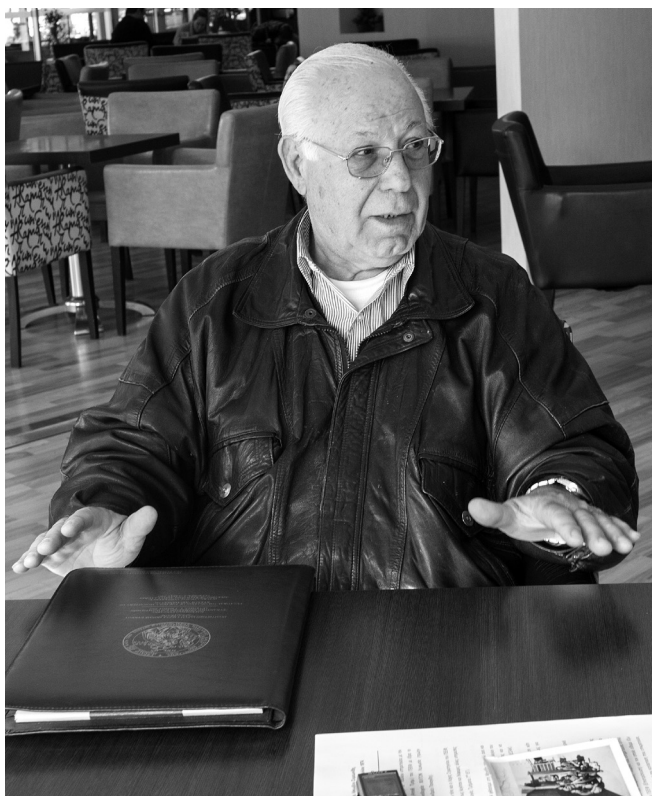

ΙΑΚΩΒΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

«Συνεργαζόμασταν με το Εφεδρικό κάτω από τη μύτη των χουντικών στο ΓΕΕΦ»

Την κατάσταση που είχαν επιβάλει στην Εθνική Φρουρά οι εξ Ελλάδος χουντικοί αξιωματικοί περιγράφει στη μαρτυρία του ο αντιστράτηγος ε.α., τότε υπολοχαγός Ιάκωβος Συμεωνίδης.

Αφηγείται επίσης τα γεγονότα στο στρατόπεδο όπου υπηρετούσε απέναντι από το «Χίλτον», όταν ο ταγματάρχης Τάσος Μάρκου μοιράστηκε μαζί του σκέψεις για αντιπραξικόπημα τη Δευτέρα, 15 Ιουλίου 1974. Έζησε τις ανακρίσεις των αξιωματικών του Εφεδρικού σώματος από κλιμάκιο της ελληνικής ΚΥΠ.

ΦΩΤΟ: ΗΛΕΚΤΡΑ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

*Κατά την
τουρκική εισβολή
ο Ιάκωβος
Συμεωνίδης
ανέλαβε τη φύλαξη
της περιοχής του
ξενοδοχείου «Χίλτον»,
όπου είχαν καταφύγει
ξένοι διπλωμάτες
και κινδύνευσαν
από τουρκικούς
βομβαρδισμούς.*
.....

Ο Ιάκωβος Συμεωνίδης υπηρετούσε στον Κυπριακό Στρατό από το 1961, αφού είχε προσφέρει προηγουμένως στον ένοπλο αγώνα της ΕΟΚΑ το 1955-1959 εναντίον της βρετανικής αποικιοκρατίας. Γεννήθηκε το 1941 και, ενώ φοιτούσε στην Εμπορική Σχολή Σαμουήλ, εντάχθηκε στην οργάνωση. Αρχικά ήταν απλό μέλος και στη συνέχεια ομαδάρχης του εκτελεστικού, με το ψευδώνυμο «Ξάνθος», στη συνοικία Τακτακαλά στη Λευκωσία, σε ηλικία 16 χρόνων. Λόγω της ενεργού δράσης του και της σύλληψής του τρεις φορές, αποφασίστηκε από την ηγεσία της οργάνωσης να συνεχίσει τη δράση του ως μη επικηρυγμένος αντάρτης στην περιοχή Μαχαιρά, Λαζανιάς, Γουρίου και Φαρμακά (που είναι το χωριό της καταγωγής του). Παρέμεινε εκεί μέχρι τη λήξη του αγώνα.

Παραγκωνίστηκαν οι Κύπριοι από τους χουντικούς

Το 1968 ο Ιάκωβος Συμεωνίδης, ενώ υπηρετούσε με τον βαθμό του μόνιμου λοχία του Κυπριακού Στρατού στη φρουρά του προέδρου της Δημοκρατίας, Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, στο προεδρικό μέγαρο, προήχθη σε ανθυπολοχαγό και αποσπάστηκε στην Εθνική Φρουρά. Όπως αναφέρει, ιδιαίτερα μετά την 21η Απριλίου 1967 όταν κατέλαβε την εξουσία στην Ελλάδα η χούντα, οι πλείστοι Ελλαδίτες αξιωματικοί που επιλέγονταν από το στρατιωτικό καθεστώς και τοποθετούνταν στην Εθνική Φρουρά καταφέρονταν εναντίον του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Είχαν το πάνω χέρι σε όλα τα θέματα που αφορούσαν τους Κύπριους αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς (τοποθετήσεις, μεταθέσεις, καθήκοντα μονάδων κ.λπ.). Αλλά το κυριότερο ήταν ότι συνεργούσαν στην τρομοκρατική δράση της ΕΟΚΑ Β', η οποία συστάθηκε από τον πρώην αρχηγό της ΕΟΚΑ, Γεώργιο Γρίβα.

Όπως αναφέρει ο ίδιος, ο Ιάκωβος Συμεωνίδης υπηρετούσε το 1974 με τον βαθμό του υπολοχαγού στην 891 ΑΤΧ (Αποθήκη Τμηματικών Χορηγήσεων) του ΓΕΕΦ με έδρα το στρατόπεδο «Ανδρέα Παναγίδη» απέναντι από το ξενοδοχείο «Χίλτον» στη Λευκωσία. Εκεί γινόταν ο ανεφοδιασμός των μονάδων της Εθνικής Φρουράς. Το στρατόπεδο ήταν γνωστό ως «πρώην τρελλάδικο», γιατί εκεί προηγουμένως, την εποχή της βρετανι-

κής αποικιοκρατίας, λειτουργούσε Ψυχιατρείο. Στο ίδιο στρατόπεδο τότε έδρευαν επίσης ο Λόχος Στρατηγείου του ΓΕΕΦ, ο Λόχος Στρατονομίας (ή ΕΣΑΚ), καθώς επίσης διάφορες άλλες υπηρεσίες του ΓΕΕΦ (της Επιστράτευσης και της Στρατολογίας, Τμήματα 7ου Επιτελικού Γραφείου κ.ά.).

Ενημέρωνε το Εφεδρικό για κινήσεις των χουντικών

Οι Ελλαδίτες αξιωματικοί υποβοηθούσαν την ΕΟΚΑ Β' για κλοπές οπλισμού από στρατόπεδα, καθώς επίσης για την απόκρυψη καταζητούμενων της οργάνωσης σε στρατόπεδα, όπου δεν μπορούσαν να εισέλθουν τα μέλη της Εφεδρικού σώματος για έρευνες. Καλλιεργούσαν το μίσος εναντίον του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου με μεθόδους προπαγάνδας. Έκαναν αυστηρή επιλογή των νεοσύλλεκτων, για την ένταξή τους σε κρίσιμες μονάδες, όπως στα τεθωρακισμένα και τις καταδρομές, καθώς και των δόκιμων αξιωματικών. Επίσης φακέλωναν τους στρατιώτες, ανάλογα με τα πολιτικά και ιδεολογικά τους φρονήματα.

«Οι Κύπριοι αξιωματικοί, αφού ήμασταν απομονωμένοι, δεν μπορούσαμε να κάνουμε και πολλά πράγματα. Δεν είχαμε οργανωθεί όσοι υποστηρίζαμε τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο. Μια μερίδα Κυπρίων αξιωματικών, με τους οποίους ήμασταν συναγωνιστές στην ΕΟΚΑ, είχαν συνταχθεί με την ΕΟΚΑ Β', για διάφορους λόγους, είτε γιατί πίστεψαν στις κατηγορίες του πρώην αρχηγού της ΕΟΚΑ, Γεώργιου Γρίβα, ότι ο Μακάριος είχε "προδώσει" το όραμα της ένωσης, είτε γιατί ήταν δυσαρεστημένοι κ.λπ. Δεν σημειώνονταν όμως σοβαρές αντεγκλήσεις μεταξύ μας. Επειδή το στρατόπεδο όπου υπηρετούσα είχε επαφή με το ΓΕΕΦ, γινόμουν γνώστης διαφόρων καταστάσεων και ενημέρωνα τον λοχαγό Ευτύχιο Σαλάτα, ο οποίος ήταν αξιωματικός Πληροφοριών του Εφεδρικού σώματος», αφηγείται ο Ιάκωβος Συμεωνίδης.

Τηλεφώνησε στο προεδρικό και στο Εφεδρικό

Εημέρωσε το πρωί της Δευτέρας, 15 Ιουλίου 1974, εν μέσω ανησυχιών για τη σύσκεψη που πραγματοποιούσε η χούντα στο Γενικό Επιτελείο Στρατού στην Αθήνα, δήτην για να εξετάσει την επιστολή του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου προς τον «πρόεδρο» του στρατιωτικού καθεστώτος, στρατηγό Φαίδωνα Γκιζίκη. Ο Ιάκωβος Συμεωνίδης, όπως και οι υπόλοιποι αξιωματικοί, στρατιώτες, αλλά και πολίτες, που ήταν υπάλληλοι του Υπουργείου Άμυνας, άρχισαν να ασχολούνται με τις συνήθειες εργασίες

τους στο στρατόπεδο «Ανδρέα Παναγίδη». Αντιλήφθηκαν όμως ότι κάτι συνέβαινε, θυμάται ο Ιάκωβος Συμεωνίδης:

«Προσέξαμε ότι ο διοικητής μας (της 891 ΑΤΧ), ταγματάρχης Γεώργιος Πάρλας, ήταν πολύ ανήσυχος. Πηγαινοερχόταν από τον Λόχο Στρατηγείου του ΓΕΕΦ στον Λόχο Στρατονομίας, την ΕΣΑΚ. Κάτι υποψιαστήκαμε, γιατί κυκλοφορούσαν εκείνες τις μέρες έντονες φήμες για επικείμενο πραξικόπημα εναντίον του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Σε λίγο οι υποψίες έγιναν πραγματικότητα. Ακούσαμε άρματα μάχης να κινούνται στους δρόμους, ενώ περνούσε κόσμος έξω από το στρατόπεδο και φώναζε ότι έγινε πραξικόπημα. Η πρώτη σκέψη που κάναμε, τόσο εγώ όσο και ο συνάδελφος μου, Κύπριος υπολοχαγός Κώστας Πισσαρίδης, που υπηρετούσε στο στρατόπεδό μας, ήταν να ενημερώσουμε το προεδρικό μέγαρο και το Εφεδρικό σώμα της Αστυνομίας. Τις σκέψεις μας αυτές τις είπαμε και στον επίσης συνάδελφο Κύπριο λοχαγό Γιώργο Μαυρουδή, που υπηρετούσε στο διπλανό 6ο Επιτελικό Γραφείο του ΓΕΕΦ, ως υπεύθυνος για την Επιστράτευση. Ήταν έξω από το γραφείο του ο Γιώργος Μαυρουδής, ανήσυχος για την κατάσταση που επικρατούσε. Συμφώνησε μαζί μας και ανέλαβα να τηλεφωνήσω στο προεδρικό και το Εφεδρικό. Γνώριζα πρόσωπα και καταστάσεις, γιατί προηγουμένως είχα υπηρετήσει για περίπου έξι χρόνια στη προεδρική φρουρά, συνεργαζόμενοι με το Εφεδρικό και τους αξιωματικούς που υπηρετούσαν σε αυτό. Τηλεφώνησα στο προεδρικό καιμίλησα αρχικά με τον τηλεφωνητή Δημητράκη Σεργίου, που ήταν φίλος μου. Του ανέφερα τι γινόταν και μου απάντησε: “Εντάξει, κλείσε και θα ενημερώσω αμέσως το γραφείο του Μακαριότατου”. Μετά πήρα τηλεφώνο στο Εφεδρικό. Ζήτησα να με συνδέσουν με κάποιον από τους συναδέλφους μου αξιωματικούς, αλλά ο τηλεφωνητής μου απάντησε ότι δεν έβρισκε κανένα. Επέμεινα και του εξήγησα ότι ήταν πολύ σοβαρό, ότι γινόταν πραξικόπημα. Εκείνος μου είπε ότι θα φρόντιζε να τους το αναφέρει. Του ζήτησα να μου πει το όνομά του, αλλά απέφυγε, ενώ εγώ του είχα πει ποιος ήμουν. Την ώρα που τηλεφωνούσα, ο λοχαγός Μαυρουδής και ο υπολοχαγός Πισσαρίδης βρίσκονταν έξω από το γραφείο, εκτελώντας χρέη σκοπού, μην τυχόν και παρουσιαζόταν ο Ελλαδίτης διοικητής και αντιλαμβανόταν τι κάναμε».

Ο Τάσος Μάρκου έκανε σκέψεις για αντιπραξικόπημα

Οι τρεις Κύπριοι αξιωματικοί παρέμειναν στο στρατόπεδο, ανήσυχτοι για τις εξελίξεις και προβληματισμένοι, για το τι άλλο θα μπορούσαν να

Ο Τάσος Μάρκου αναζήτησε τον Ιάκωβο Συμεωνίδη την ημέρα του πραξικοπήματος. «Μου είπε να βρίσκομαι σε ετοιμότητα», αναφέρει ο Ιάκωβος Συμεωνίδης, σημειώνοντας ότι πρόθεση του Τάσου Μάρκου ήταν να οργανώσει αντιπραξικόπημα.

.....

κάνουν. Ύστερα από αρκετή ώρα αγωνίας, εμφανίστηκε, ερχόμενος από την πλευρά του Λόχου Στρατηγείου του ΓΕΕΦ, ο ταγματάρχης Τάσος Μάρκου, ο οποίος μέχρι σήμερα είναι αγνοούμενος, από τις 14 Αυγούστου 1974, όταν έδωσε μάχη για απόκρουση των στρατευμάτων του "Αττίλα" στην περιοχή της Μιας Μηλιάς. Εξηγεί ο Ιάκωβος Συμεωνίδης τι έγινε με την έλευση του Τάσου Μάρκου:

«Μόλις με είδε, μου είπε ότι με αναζητούσε. Ήθελε να μου πει να βρίσκομαι σε ετοιμότητα, γιατί πιθανόν να με χρειαζόταν. Είχε κάποιες σκέψεις στο μυαλό του για τη διοργάνωση αντιπραξικοπήματος. Αντιλήφθηκα τι ζητούσε και του απάντησα ότι ήμουν στη διάθεσή του για οτιδήποτε με χρειαζόταν. Ήμασταν πολύ συνδεδεμένοι με τον Τάσο Μάρκου, αφού είχα πάρει μέρος στις επιχειρήσεις του τάγματός του στη Λευκωσία τα Χριστούγεννα του 1963 εναντίον των Τούρκων ενόπλων και ήταν διοικητής μου στην προεδρική φρουρά. Εκείνο το πρωινό της Δευτέρας, 15 Ιουλίου 1974, ήταν η τελευταία φορά που τον είδα. Έκτοτε δεν είχα οποιαδήποτε επαφή μαζί του, μέχρι που χάθηκε στη δεύτερη

φάση της τουρκικής εισβολής, υπερασπιζόμενος την αμυντική γραμμή της Εθνικής Φρουράς στη Μια Μηλιά».

Κλείδωσαν σε δωμάτια τούς αξιωματικούς του Εφεδρικού

Είχε γίνει σχεδόν μεσημέρι, όταν κατέφθασε ο διοικητής της 891 ΑΤΧ, ταγματάρχης Γεώργιος Πάρλας, με τη συνοδεία ένοπλων στρατιωτών, ορισμένοι από τους οποίους ήταν γνωστοί στον υπολοχαγό Ιάκωβο Συμεωνίδη. Υπηρετούσαν στον Λόχο Στρατηγείου του ΓΕΕΦ. Σε αυτούς ανατέθηκε η φρούρηση του στρατοπέδου. Εν μέσω της αναστάτωσης που επικρατούσε, ακούστηκαν και μερικοί πυροβολισμοί από τη διπλανή πολυκατοικία, κοντά στο ξενοδοχείο «Χίλτον». Οι σφαίρες έπεσαν στο προπύλαιο του στρατοπέδου, όπως αναφέρει ο Ιάκωβος Συμεωνίδης και συνεχίζει:

«Ο ταγματάρχης Πάρλας μάς διέταξε να αφαιρέσουμε από διάφορα γραφεία και αποθήκες έπιπλα και εξοπλισμό. Όταν άδειασαν τα δωμάτια, μας ζήτησε τα κλειδιά και τα κρατούσε ο ίδιος. Σχολιάζοντας το γεγονός αυτό εγώ και ο συνάδελφος υπολοχαγός Κώστας Πισσαρίδης είπαμε ότι οι πρώτοι που θα... δοκίμαζαν τα δωμάτια αυτά θα ήμασταν εμείς. Ήταν φανερό ότι ο διοικητής τα είχε προετοιμάσει για να τα μετατρέψει σε κελιά και να κλείσει κόσμο εκεί μέσα. Και πράγματι, στη συνέχεια έφεραν στο στρατόπεδό μας με φορτηγό όχημα γενικής χρήσης σχεδόν όλους τους αξιωματικούς του Εφεδρικού και τους έκλεισαν στα γραφεία που είχαμε αδειάσει προηγουμένως. Σε αποθήκη - γραφείο έκλεισαν στις 15 Ιουλίου τον ταγματάρχη Παντελάκη Πανταζή και τους λοχαγούς Ευτύχιο Σαλάτα και Τάκη Τσαγγάρη. Σε άλλη αποθήκη έκλεισαν τους λοχαγούς Νίκο Βαρναβίδη, Χρυσάφη Χρυσάφη και Άγη Ιωακείμ, ενώ την επόμενη μέρα, Τρίτη 16 Ιουλίου 1974, έφεραν και τον λοχαγό Σάββα Σολωμού. Σε τρίτη αποθήκη - γραφείο έκλεισαν την Τετάρτη, 17 Ιουλίου 1974, τους λοχαγούς Νίκο Παστελλόπουλο και Κώστα Παπακώστα. Την ίδια μέρα έφεραν τον λοχαγό Θάσο Πετρίδη, ο οποίος υπηρετούσε στο 241 ΤΠ στην Αθαλάσσα, και τον έκλεισαν σε άλλη αποθήκη».

Άκουγαν τις φωνές των ανακριτών

Σχεδόν την ίδια ώρα ήρθε στο στρατόπεδο «Ανδρέα Παναγίδη» και εγκαταστάθηκε η διοίκηση Τεθωρακισμένων του ΓΕΕΦ, με τον συνταγματάρχη Μιχαήλ Νούσκα και τον αντισυνταγματάρχη Γρηγόριο Λαμπρινό. Γύρω από το στρατόπεδο, σε καίρια σημεία, τοποθετήθηκε φρουρά

Άρματα μάχης στον δρόμο μεταξύ του ξενοδοχείου «Χίλτον» και της Τεχνικής Σχολής, δίπλα από την οποία βρισκόταν το στρατόπεδο της Εθνικής Φρουράς με την 891 ATX, τη Στρατονομία και διάφορα τμήματα του ΓΕΕΦ.

με άρματα μάχης, ενώ εντός του στρατοπέδου τοποθετήθηκαν στατικοί φρουροί και διεξάγονταν περίπολα, αφηγείται ο Ιάκωβος Συμεωνίδης:

«Από εκείνη τη στιγμή τεθήκαμε όλοι υπό την επιτήρηση της φρουράς. Δεν μας επέτρεπαν ούτε να πλησιάσουμε τις αποθήκες - γραφεία, όπου βρίσκονταν κλεισμένοι οι συνάδελφοί μας αξιωματικοί του Εφεδρικού».

Στο στρατόπεδο έκανε καθημερινά κατά τις επόμενες μέρες την εμφάνισή του κλιμάκιο της ελληνικής ΚΥΠ, που αποτελείτο από ανακριτές, με επικεφαλής τον αντισυνταγματάρχη Βασίλειο Βιντζηλαίο. Σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο ανέκριναν διαδοχικά τους κρατούμενους αξιωματικούς του Εφεδρικού. Πολλές φορές τούς μετέφεραν και στο ΓΕΕΦ για ανάκριση. Χαρακτηριστικό το περιστατικό που αφηγείται ο Ιάκωβος Συμεωνίδης:

«Λίγο πριν τα μεσάνυχτα της Δευτέρας, 15 Ιουλίου 1974, κατέφθασε από το ΓΕΕΦ λαντρόβερ και παρέλαβε τον λοχαγό του Εφεδρικού σώματος, Ευτύχιο Σαλάτα, για να τον μεταφέρει στο ΓΕΕΦ για ανάκριση, όπως άφησαν να νοηθεί. Θυμάμαι ότι τον είχαν ρίξει μπρούμυτα στο πίσω μέρος του αυτοκινήτου με την πισινή πόρτα ανοικτή και τον πατούσαν εκείνοι που κάθονταν στα πλαϊνά καθίσματα, σημαδεύοντάς τον με τα

αυτόματα που κρατούσαν. Ακούγαμε τις φωνές των ανακριτών της ελληνικής ΚΥΠ και καταλάβαμε ότι επέμεναν να μάθουν από τους αξιωματικούς του Εφεδρικού πού βρισκόταν η μυστική σήραγγα - έξοδος από το προεδρικό μέγαρο. Μας φάνηκε περίεργο, γιατί τόση επιμονή, παρά το γεγονός ότι το ΡΙΚ είχε μεταδώσει ότι ο Μακάριος ήταν νεκρός. Μας γεννήθηκε η ελπίδα ότι ο Μακάριος τούς είχε ξεφύγει όταν επιτέθηκαν οι πραξικοπηματίες στο προεδρικό μέγαρο και ότι ήταν ζωντανός. Όταν ξημέρωσε η Τρίτη, αυτό επιβεβαιώθηκε, αφού διαδόθηκε ότι ο Μακάριος μίλησε από αυτοσχέδιο ραδιοφωνικό σταθμό στην Πάφο».

Σχεδιάζαν να αποδράσουν από τις αποθήκες

Δεν μπορούσαν να παραμένουν άλλο σε εκείνη την κατάσταση και έψαχναν διέξοδο, σημειώνει ο Ιάκωβος Συμεωνίδης:

«Κάναμε σκέψεις πώς θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε τους συναδέλφους μας του Εφεδρικού να δραπετεύσουν και να φύγουμε μαζί τους από το στρατόπεδο. Οργανώσαμε μικρή ομάδα από έφεδρους και κληρωτούς στρατιώτες, που ήταν γνωστοί μας για τα δημοκρατικά τους πιστεύω και караδοκούσαμε για να βρούμε την ευκαιρία. Δεν είχαμε οποιαδήποτε μέσα για να απελευθερώσουμε τους κρατούμενους αξιωματικούς του Εφεδρικού και σκεφτόμασταν να χρησιμοποιήσουμε τα πτυοσκάπανα των πυροσβεστικών σημείων στο στρατόπεδο. Είχαμε έξι τέτοια σημεία, γιατί στη μονάδα μας είχαμε πολλά καύσιμα και η πυρασφάλεια ήταν σημαντική. Βρήκαμε τρόπο να ενημερώσουμε τους κρατούμενους αξιωματικούς του Εφεδρικού για το τι σχεδιάζαμε».

Συγκεντρώθηκαν στο «Χίλτον» ξένοι διπλωμάτες

Τελικά δεν υλοποιήθηκαν τα σχέδια για απόδραση των κρατούμενων αξιωματικών του Εφεδρικού στο στρατόπεδο «Ανδρέα Παναγίδη». Τα χαράματα του Σαββάτου, 20 Ιουλίου 1974, άρχισε η εισβολή των τουρκικών στρατευμάτων, με απόβαση στην παραλία Πέντε Μίλι της Κερύνειας, καθώς και με αεροπορικούς βομβαρδισμούς. Από τους κυριότερους στόχους των τουρκικών αεροπλάνων ήταν τα στρατόπεδα του Πυροβολικού στην περιοχή Αθαλάσσας στη Λευκωσία, το ΓΕΕΦ και άλλοι χώροι στη Λευκωσία. Πέρασαν περί τις πέντε ώρες μέχρι να δεήσουν οι πραξικοπηματίες να ανοίξουν τις πόρτες των γραφείων όπου ήταν κρατούμενοι οι αξιωματικοί του Εφεδρικού σώματος, αναφέρει ο τότε υπολοχαγός Ιάκωβος Συμεωνίδης:

Ο υπολοχαγός Ιάκωβος Συμεωνίδης (δεξιά) με τους στρατιώτες του και τα λάφυρα πολέμου από το καταρριφθέν τουρκικό αεροπλάνο. Οι τρεις ήταν κληρωτοί στρατιώτες και οι δύο έφεδροι. Με μπερέ είναι ο Ντίνος Αδάμου, ο αδελφός του καταδρομέα Σωτήρη Αδάμου, η σορός του οποίου είχε ταφεί με άλλους καταδρομείς, οι οποίοι συμμετείχαν στην επίθεση στο προεδρικό μέγαρο. Πρόσφατα διευκρινίστηκε ότι είχε δολοφονηθεί, επειδή αρνήθηκε να πάρει μέρος στο πραξικόπημα. Ο Ντίνος ήταν τερματοφύλακας του «Ολυμπιακού» Λευκωσίας, ενώ ο αδελφός του, Χριστάκης Αδάμου, τερματοφύλακας της «Ομόνοιας» Λευκωσίας. Δίπλα του, με γυαλιά, κάθεται ο επιλοχίας που όλοι τον φώναζαν «δάσκαλο», γιατί ήταν απόφοιτος της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, όπως αναφέρει ο Ιάκωβος Συμεωνίδης, αλλά δεν θυμάται το όνομά του.

«Κατά τις 10:30 το πρωί ήρθαν αυτοκίνητα από το ΓΕΕΦ και τους μετέφεραν για να τους τοποθετήσουν σε διάφορες μονάδες για αντιμετώπιση της τουρκικής εισβολής. Στο μεταξύ είχαν αρχίσει να καταφθάνουν στο στρατόπεδό μας έφεδροι στρατιώτες, γιατί είχε κηρυχθεί γενική επιστράτευση και εν μέσω των βομβαρδισμών άρχισαν οι ετοιμασίες για μετάβαση των μονάδων στους χώρους διασποράς. Προκλήθηκε χαώδης κατάσταση. Σε εμένα και στον υπολοχαγό Πισσαρίδη ανατέθηκε η αποστολή για κάλυψη της περιοχής του ξενοδοχείου “Χίλτον”. Εκεί είχαν συγκεντρωθεί για ασφάλεια σχεδόν όλοι οι ξένοι διπλωμάτες, αλλά και υπήκοοι άλλων χωρών. Τα τουρκικά αεροπλάνα πετούσαν συνεχώς από πάνω μας, έριχναν βόμβες και μυδραλιοβολούσαν σε κοντινούς μας στόχους. Εμφανίζονταν από τον Πενταδάκτυλο και έκαναν βυθίσεις με κατεύθυνση προς την Παιδαγωγική Ακαδημία (που σήμερα είναι το Πανεπιστήμιο Κύπρου), το στρατόπεδό μας απέναντι από το ξενοδοχείο “Χίλτον”, την Τεχνική Σχολή, το Κέντρο Παραγωγικότητας, το ΓΕΕΦ και τα στρατόπεδα στην Αθαλάσσα».

Τους έριξαν δύο ρουκέτες τα τουρκικά αεροπλάνα

Για να αντιμετωπίσουν τις αεροπορικές επιθέσεις, ο Ιάκωβος Συμεωνίδης και ο Κώστας Πισσαρίδης οργάνωσαν μικρές ομάδες εξοπλισμένες με τα λίγα αντιαεροπορικά πολυβόλα, οπλοπολυβόλα μπρεν και τα ατομικά τυφέκια που διέθεταν. Αυτές οι ομάδες πήραν θέσεις στην οροφή του ξενοδοχείου «Χίλτον» και εκτελούσαν πυρά εναντίον των τουρκικών αεροπλάνων, όταν αυτά έκαναν βυθίσεις σε κοντινή απόσταση. Ο παράνομος τουρκοκυπριακός ραδιοφωνικός σταθμός «Μπαϊράκ» προειδοποίησε να τερματιστούν τα πυρά εναντίον των τουρκικών αεροπλάνων από την περιοχή του ξενοδοχείου «Χίλτον». Ο Ιάκωβος Συμεωνίδης εξηγεί τι συνέβη:

«Για το γεγονός αυτό είχα πάρει τηλεφώνημα από το ΓΕΕΦ. Εκείνος που ήταν στο τηλέφωνο μού είπε να μη πυροβολούμε κατά των τουρκικών αεροπλάνων, γιατί είχε συμφωνηθεί να μην κτυπηθεί η περιοχή του ξενοδοχείου “Χίλτον” λόγω της παρουσίας των ξένων διπλωματών. Ρώτησα ποιος τηλεφωνούσε για να δώσει αυτή τη διαταγή, αλλά δεν μου αποκάλυψε την ταυτότητά του. Γι’ αυτό και εμείς συνεχίσαμε να βάλλουμε κατά των τουρκικών αεροπλάνων. Σύντομα όμως τουρκικά αεροπλάνα έριξαν εναντίον μας δύο ρουκέτες. Η μια έπεσε ακριβώς στο κέντρο του δρόμου, στη στροφή προς την είσοδο του “Χίλτον”, και η άλλη στην αυλή του ξενοδοχείου, λίγα μέτρα μακριά από το κτήριο. Ευτυχώς που οι Τούρκοι δεν κτύπησαν το στρατόπεδό μας, γιατί εκεί υπήρχαν τεράστι-

ες ποσότητες καυσίμων. Έρχονταν συνεχώς φορτηγά για ανεφοδιασμό. Αν έπεφτε εκεί βόμβα, οι απώλειες τόσο σε στρατιωτικό προσωπικό και πολίτες, όσο και σε εγκαταστάσεις, κτήρια κ.λπ. στην περιοχή θα ήταν ανυπολόγιστες. Από τα πυρά των μονάδων της Εθνικής Φρουράς που βρίσκονταν στην περιοχή μας κτυπήθηκε τουρκικό αεροπλάνο, το οποίο μάλιστα καιγόμενο έκανε επαναστροφή από την περιοχή του “Χίλτον” προς τα βορειανατολικά, προς το ύψωμα Άρωνας στην Αγλαντζιά. Από το αεροπλάνο αποκόπηκε ένα τμήμα του και έπεσε στην περιοχή όπου σήμερα βρίσκεται το Πανεπιστήμιο Κύπρου στην Αγλαντζιά. Μαζί με ομάδα από στρατιώτες μας πήγαμε και το περισυνελέξαμε. Το πήραμε στο στρατόπεδο “Ανδρέα Παναγίδη”. Το τοποθετήσαμε στον τοίχο απέναντι από το ξενοδοχείο και φωτογραφηθήκαμε με αυτό σαν “λάφυρο πολέμου”».

Πήγαν και παρέλαβαν τους καταδρομείς των «Νοράτλας»

Οι υπολοχαγοί Ιάκωβος Συμεωνίδης και Κώστας Πισσαρίδης παρέμειναν ως υπεύθυνοι της φρουράς στο ξενοδοχείο «Χίλτον» καθόλη την πρώτη φάση της τουρκικής εισβολής. Από το απόγευμα της Δευτέρας, 22 Ιουλίου 1974, τέθηκε σε εφαρμογή συμφωνία για κατάπαυση του πυρός, ωστόσο τα τουρκικά στρατεύματα συνέχιζαν τις εχθροπραξίες. Είχαν ήδη καταφέρει να δημιουργήσουν μικρό προγεφύρωμα στην παραλία Πέντε Μίλι, όπου γινόταν η επιχείρηση απόβασης στρατευμάτων, και να καταλάβουν την Κερύνεια. Η επίθεσή τους στο Διεθνές Αεροδρόμιο Λευκωσίας είχε αποκρουστεί. Αφηγείται ο Ιάκωβος Συμεωνίδης για τη διαταγή που πήρε μαζί με τον Κώστα Πισσαρίδη, το βράδυ της Δευτέρας:

«Ξεκινήσαμε με φάλαγγα από περίπου 30 λεωφορεία και φορτηγά και πήγαμε στο Αεροδρόμιο Λευκωσίας. Εκεί παραλάβαμε τους άνδρες της 35 Μοίρας Καταδρομών, που είχαν έρθει στην Κύπρο από την Κρήτη με μεταγωγικά αεροπλάνα “Νοράτλας” τη νύχτα της Κυριακής - ξημερώματα Δευτέρας, 21 προς 22 Ιουλίου 1974. Οι δυνάμεις της Εθνικής Φρουράς που αμύνονταν στο Αεροδρόμιο Λευκωσίας δεν είχαν ειδοποιηθεί για την έλευσή τους και έβαλαν εναντίον τους, με αποτέλεσμα να καταρρίψουν ένα από αυτά και να προκαλέσουν ζημιές σε άλλα. Από το αεροπλάνο που συνετρίβη, ως γνωστόν επέζησε μόνο ένας καταδρομέας. Βάλαμε τους Ελλαδίτες καταδρομείς στα λεωφορεία και τα φορτηγά και τα ξημερώματα της Τρίτης, 23 Ιουλίου 1974, τους μεταφέραμε στην Ιερατική Σχολή Λευκωσίας, καθώς επίσης στα γειτονικά Γυμνάσια Αρρένων και Θηλέων Κύκκου. Η διαταγή που είχαμε ήταν εγώ να πα-

ραμείνω με τη Μοίρα Καταδρομών ως σύνδεσμος, ενώ ο Κώστας Πισσαρίδης να επιστρέψει στη μονάδα, πράγμα που κάναμε».

Απέκρουσαν την τουρκική επίθεση στο αεροδρόμιο

Τα τουρκικά στρατεύματα προωθούνταν από την περιοχή ανατολικά του Γερολάκκου με προφανή σκοπό την κατάληψη του Διεθνούς Αεροδρομίου Λευκωσίας. Τότε, όπως αναφέρει ο Ιάκωβος Συμεωνίδης, πήρε διαταγή να μεταβούν με τους Ελλαδίτες καταδρομείς στην περιοχή του αεροδρομίου για να βοηθήσουν στην απόκρουση της τουρκικής επίθεσης, καθόσον η αμυντική γραμμή της Εθνικής Φρουράς ήταν εύθραυστη με τους λίγους στρατιώτες που την επάνδρωναν:

«Πράγματι, μπήκαμε ξανά στα λεωφορεία για να μεταβούμε στο Αεροδρόμιο Λευκωσίας. Στον δρόμο δεχτήκαμε επίθεση από τουρκικά τμήματα. Προλάβαμε όμως να ξεφύγουμε. Περίπου οι μισοί Ελλαδίτες καταδρομείς μπήκαν στο αεροδρόμιο, οι δε υπόλοιποι διασκορπίστηκαν στα γύρω υψώματα, όπου βρισκόταν το εργοστάσιο Καϊσή. Εγώ παρέμεινα σε εκείνα τα υψώματα. Θυμάμαι ότι για να γλιτώσουμε από τους πολυβολισμούς των Τούρκων, μαζί με τον λοχαγό των Καταδρομών, Άγγελο Αβρααμίδη, πέσαμε σε λάκκους που είχαν ανοιχτεί από το Τμήμα Δασών για δενδροφύτευση. Ανταποδώσαμε τα πυρά, βάλλοντας εναντίον των Τούρκων, μέχρι που πήραμε διαταγή να εγκαταλείψουμε την περιοχή του Αεροδρομίου Λευκωσίας, γιατί συμφωνήθηκε να παραδοθεί υπό τον έλεγχο της Ειρηνευτικής Δύναμης του ΟΗΕ. Τότε φύγαμε με τους καταδρομείς της 35 ΜΚ από το αεροδρόμιο. Εκείνοι πήγαν και εγκαταστάθηκαν στον χώρο όπου σήμερα είναι η έδρα της ΜΜΑΔ, ενώ εγώ επέστρεψα στο στρατόπεδο της 891 ΑΤΧ κοντά στο “Χίλτον”».

Ο Ιάκωβος Συμεωνίδης υπηρέτησε σε πολλές μονάδες της Εθνικής Φρουράς ύστερα από την τουρκική εισβολή, αφού έτυχε εκπαίδευσης σε διάφορες στρατιωτικές σχολές. Αφυπηρέτησε το 2001 με τον βαθμό του αντιστράτηγου.